

POSUDEK ŠKOLITELE DISERTAČNÍ PRÁCE

Jméno a příjmení doktoranda: **Mgr. Veronika ZÁLESKÁ**
Studijní obor: Prevence, náprava a terapie zdravotní a sociální problematiky dětí, dospělých a seniorů
Školitel disertační práce: **doc. Mgr. et Mgr. Jitka Vacková, Ph.D.**
Název disertační práce: Sociální situace imigrantů žijících ve zvolených lokalitách České republiky z pohledu vybraných determinant zdraví

Předložená disertační práce se zabývá sociální situací imigrantů žijících ve zvolených lokalitách České republiky z pohledu determinant zdraví, přičemž vybranými determinantami zdraví se stala sociální opora, stres, dětství a doprava – dle výzkumného rámce Marmota a Wilkinsona (2005). Determinanty byly vybrány s ohledem na rozdělení témat v rámci projektu COST s názvem „Zdravotně sociální situace imigrantů a azylantů v České republice“ a byly zpracovány v závěrečné monografii, kde je Veronika Záleská hlavní autorkou několika stěžejních kapitol. Je zřejmé, že vztah mezi sociálními charakteristikami a zdravím není pouze samostatným teoreticko-výzkumným rámcem, ale též politickou otázkou. Hurrellmann, et al. (2010) upozorňuje, že demokratické státy dosahující relativně rovné distribuce materiálního bohatství stejně jako nejvyšší úroveň zdraví v populaci nejsou charakterizovány nejnižší úrovní nerovností ve zdraví. Existují velké rozdíly ve zdraví mezi různými zeměmi a lokalitami, které zcela zřejmě nejsou způsobeny biologickými příčinami, ale sociálními (Fair society, healthy lives: Strategic review of health inequalities in England post 2010. Marmot review, 2010).

Teoretická část disertační práce vychází z rozsáhlého množství českých a zahraničních zdrojů, reflektuje tak diskusi, která je vedena na toto téma v mnohých databázovaných časopisech a potvrzuje vysokou aktuálnost zvoleného tématu (autorka používá nejnovější dostupné prameny). Je zcela zřejmé, že vybrané kapitoly terminologicky a tématicky předchází výzkumné části, autorka zahrnuje většinu relevantních oblastí, jenž s daným tématem souvisí. Strukturu práce je tedy možné považovat za velmi zdařilou – je patrné, že přináší do tohoto rozsáhlého výzkumného zadání jasný řád.

Cílem práce bylo nalezení vztahů mezi zdravotním stavem a sociální situací imigrantů – tedy apriori testování základní hypotézy, která zní: „Mezi vybranými charakteristikami sociálního stavu a zdravotní situace existuje souvislost“. Tento cíl práce naplnila doktorandka díky aktivní účasti v projektu COST, své péli a pracovitosti, s níž k celému výzkumnému šetření přistupovala.

Kvantitativní výzkumná strategie umožnila použít techniku dotazníku a testovat dílčí hypotézy pomocí vybraných statistických metod (Pearsonova chí-kvadrát testu, analýzy adjustovaných reziduí a vícerozměrné korespondenční analýzy). Většinu statistických operací provedla Veronika Záleská zcela samostatně, je tedy patrné, že v průběhu studia získala potřebné vědecko-výzkumné dovednosti a zkušenosti, které uplatňuje také v dalším řešení projektu Zdravotně sociální fakulty Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích s názvem

„Sociální determinanty zdraví u vybraných cílových skupin“ (číslo projektu: SDZ 2012-002, doba realizace: listopad 2012 – červen 2015).

Hlavní výsledky disertace vypovídají o významných rozdílech v oblasti vybraných sociálních determinant zdraví u Mongolů, Ukrajinců a Vietnamců. Potvrzuje se zde fakt, že každá národnost vyžaduje odlišný přístup a způsob řešení bariér v rámci akulturačního procesu. Některé stěžejní výsledky – např. vliv znalosti českého jazyka na vybrané charakteristiky sociální opory je vhodné použít k návrhům na řešení a de facto zlepšení situace u zvolených národností respondentů. Alarmujícím zjištěním jsou některé pracovní podmínky zaměstnávání těhotných žen-imigrantek.

Je patrné, že předložená disertační práce dokazuje nabyté vědecko-výzkumné znalosti, dovednosti a zkušenosti autorky. Doporučuji tedy **udělit paní Mgr. Veronice Záleské titul Ph.D. a její disertační práci k ústní obhajobě. Pevně doufám, že se její závěry stanou podnětnými nejen pro politiku, ale i pro praxi v dané oblasti.**

Otázka k ústní obhajobě disertační práce:

Zhodnoťte, jaký vliv mají jazykové dovednosti na vybrané determinanty zdraví a navrhněte způsoby zvyšování jazykových kompetencí u zvolených národností imigrantů.

V Českých Budějovicích dne 9. srpna 2013

Podpis školitele disertační práce

